

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 7C/69/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116202265
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Korčeková
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2018:2116202265.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Korčekovou v právnej veci žalobcu: KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o., Československé armády 954/7, Hradec Králové, Česká republika, IČO: 247 85 199, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., Jilemnického 4012/30, Martin, proti žalovanej: T. A., nar. XX.X.XXXX, trvalo bytom K. XX, B., zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Čičmancom, Prievozska 14/A, Bratislava, o zaplatenie 8.196,94 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 6.262,56 eur s 5,05 %-ným úrokom z omeškania ročne od 14.11.2014 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 02.02.2016 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 8.196,94 eur s 5,05 % - ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.018,41 eur od 14.11.2014 do zaplatenia z titulu nesplateného úveru.

2. Žalobca uviedol, že Slovenská Q., T..Q.. uzatvorila so žalovanou dňa 25.6.2013 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytla žalovanej úver vo výške 7.380,- eur. Žalovaná sa zaviazala splácať úver v pravidelných mesačných splátkach v sume 280,53 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 29.10.2014 uzatvorenou medzi Q. Q., T.. Q.. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom bola pohľadávka voči žalovanej vrátane príslušenstva postúpená žalobcovi, o čom bola žalovaná upovedomená. Žalovaná porušila povinnosť splácať poskytnutý úver v súlade so zmluvou a všeobecnými obchodnými podmienkami, právny predchodca žalobcu žalovanej dňa 6.10.2014 písomne oznámil, že vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru a žiada o okamžité splatenie úveru. Žalobca listom zo dňa 11.1.2016 vyzval žalovanú k úhrade dlžnej sumy. Žalovaná suma pozostáva z istiny vo výške 6.858,31 eur, úroku vo výške 1.135,10 eur, úroku z omeškania 178,53 eur a z poplatkov vo výške 25,- eur. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaná nepreukázala, že v čase podpisu zmluvy trpela vážnou duševnou poruchou, z dôvodu ktorej by nebola schopná posúdiť následky svojho konania, ani nebol vydaný rozsudok, na základe ktorého by došlo k obmedzeniu alebo pozbaveniu spôsobilosti žalovanej na právne úkony. Z histórie splácania úveru vyplýva, že žalovaná splatila celkom sumu 1.117,44 eur.

3. Žalovaná so žalobou nesúhlasila, žiadala ju zamietnuť. Uviedla, že sa v minulosti opakovane stala obeťou podvodu, prišla o značné sumy peňazí, lebo nebola schopná pochopiť v súvislosti so svojim duševným stavom do dôsledku riziká spojené s jej konaním. Žalovaná má vzhľadom na objektívne

zistené psychické zdravotné problémy (schizoafektívna porucha) znížené ovládacie a rozpoznávacie schopnosti. Zmluva o splátkovom úvere je od počiatku neplatný právny úkon, lebo podľa § 38 ods. 2 OZ neplatný je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento úkon neschopnou. V danom prípade podvodník zneužil jej psychický stav a celú sumu úveru dostal on, aj ju použil on. Žalovaná z toho nemala nič.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu a zistil tento skutkový stav veci:

5. Dňa 25.6.2013 uzatvorili Slovenská Q., T..Q.. a žalovaná zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 7.380,- eur. Celá suma poskytnutého úveru bola poukázaná na účet žalovanej.

6. Listom zo dňa 8.9.2014 Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámila žalovanej, že je v omeškaní so splácaním úveru vo výške 2.590,21 eur a vyzvala ju na úhradu dlžnej sumy.

7. Listom zo dňa 6.10.2014 Slovenská Q., T..Q.. oznámila žalovanej, že ku dňu 3.10.2014 vyhlásila mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru a vyzvala žalovanú na splatenie sumy 8.079,16 eur.

8. Dňa 29.10.2014 uzatvorili Slovenská Q., T..Q.. ako postupca a žalobca ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávok zo zmlúv o úvere ako aj pohľadávok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo plnením z neplatnej úverovej zmluvy, na základe ktorej bola postúpená pohľadávka voči žalovanej na žalobcu.

9. Listom zo dňa 11.11.2014 Slovenská Q., T..Q.. oznámila žalovanej, že postúpila na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 29.10.2014 pohľadávku vo výške 8.196,94 eur žalobcovi.

10. Listom zo dňa 30.12.2015 vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie sumy 8.591,68 eur.

11. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5T 31/2016 súd zistil, že v tomto konaní je obžalovaný P. F. z dvoch skutkov, ktorých jeden sa týka aj žalovanej, avšak týka sa neoprávneného obstarania a použitia jej kreditnej karty, a to dňa 19.6.2013, 25.6.2013, 26.6.2013, 29.6.2013 a 1.7.2013 (kedy uskutočnil výbery z jej účtu). Skutky, ktoré sú menovanému kladené za vinu, sa netýkajú zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 25.6.2013. V predmetnom trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok znalkyňami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria F. L. F.J. T. F.. A. Q. zo dňa 28.11.2013, ktoré mali posúdiť, či žalovaná trpela v čase uvedených skutkov duševnou chorobou alebo poruchou, a či mala táto vplyv na jej rozpoznávacie schopnosti, či bola žalovaná v dôsledku duševnej choroby schopná vnímať zmysel a následky právnych úkonov a pod. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že žalovaná trpí závažnými duševnými ochoreniami, a to demenciou pri organickom poškodení mozgu nádorovým ochorením a pooperačnými zmenami a ďalej schizoafektívnou poruchou (30 rokov v liečbe) a sekundárnou epilepsiou. Týmito ochoreniami trpela aj v čase skutkov. Tieto duševné poruchy mali vplyv na vymiznutie rozpoznávacích schopností a významné zníženie až vymiznutie ovládacích schopností. Žalovaná nie je schopná adekvátne vnímať a chápať následky svojho konania, nie je schopná porozumieť zmyslu právnych úkonov. Žalovaná je v dôsledku prudkého úbytku kognitívnych schopností v dôsledku závažných ochorení ľahko ovplyvniteľná a manipulovateľná, nie je si vedomá následkov svojho konania a dopadu svojho konania na vlastnú existenciu.

12. Podľa § 497 ObZ zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. Podľa § 38 ods. 1 OZ neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

14. Podľa § 38 ods. 2 OZ takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

15. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

16. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

17. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

18. Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

19. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

20. S poukazom na cit. zák. ustanovenia, ako aj na výsledky vykonaného dokazovania, súd dospel k záveru, že žalobe je možné vyhovieť iba čiastočne.

21. Žalobca sa v konaní domáhal plnenia zo zmluvy o úvere, a to konkrétne zvyšku nesplatenej istiny, úrokov a poplatkov. Súd však na základe vykonaného dokazovania zistil, že zmluva o úvere zo dňa 25.6.2013, ktorú žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu, je neplatná podľa § 38 ods. 2 OZ, podľa ktorého neplatný je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Súd pritom vychádzal najmä zo záverov vyššie citovaného znaleckého posudku zo dňa 28.11.2013, z ktorého obsahu vyplýva, že v ňom nebol posudzovaný duševný stav žalovanej len ku dňu jeho vypracovania, ale aj za obdobie pred jeho vypracovaním, a to aj za obdobie, v ktorom bola uzatvorená predmetná zmluva o úvere. Zo záverov posudku je zrejmé, že žalovaná dlhodobo trpí duševnými poruchami, ktoré mali vplyv na vymiznutie rozpoznávacích schopností a významné zníženie až vymiznutie ovládacích schopností. Žalovaná nie je schopná adekvátne vnímať a chápať následky svojho konania, nie je schopná porozumieť zmyslu právnych úkonov. Súd mal za to, že na základe tohto znaleckého posudku je možné bez pochybností prijať záver, že žalovaná v čase uzatvorenia zmluvy o úvere trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila na tento právny úkon neschopnou. Preto je zmluva o úvere od počiatku neplatná. Na tomto závere nič nemení ani poukaz žalobcu na Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 313/2012, podľa ktorého samotné zistenie, že človek trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná na zbavenie spôsobilosti na právne úkony nestačí. Tento záver nie je pre toto konanie podstatný, nakoľko predmetom konania nebolo pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti žalovanej na právne úkony. Aj keď osoba nie je pozbavená alebo obmedzená v spôsobilosti na právne úkony rozhodnutím súdu, môže trpieť duševnou poruchou, ktorá ju robí na právny úkon neschopnou. Na také prípady práve myslí ust. § 38 ods. 2 OZ.

22. Súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou uplatneného nároku. Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že hoci je zmluva o úvere neplatná, právny predchodca žalobcu vyplatil celú sumu poskytnutého úveru (7.380,- eur) na účet žalovanej, čo nepopierala v konaní ani žalovaná. Z tejto sumy bolo už žalobcovi splatené 1.117,44 eur. Rozdiel v sume 6.262,56 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovanej. Keďže je zmluva o úvere od počiatku neplatná, právny predchodca žalobcu plnil žalovanej z neplatného právneho úkonu (§ 451 ods. 2 OZ). Skutočnosť, ako bolo po tom, čo bol úver vyplatený na účet žalovanej, ďalej naložené s týmito finančnými prostriedkami, či prípadne nejaká osoba, využívajú duševný stav žalovanej, ju o tieto finančné prostriedky pripravila, nemá podľa názoru súdu vplyv na právny vzťah medzi žalovanou a žalobcom resp. jeho právnym predchodcom, ktorý sumu úveru vyplatil preukázateľne žalovanej (na jej účet). Preto je žalovaná povinná vydať žalobcovi sumu 6.262,56 eur z titulu bezdôvodného obohatenia. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, ktoré sa musí vydať, vzniká bez ohľadu na zavinenie. Preto súd žalobe v časti istiny čiastočne vyhovel a priznal žalobcovi sumu 6.262,56 eur. Keďže je zmluva o úvere neplatná, žalobcovi nepatria žiadne úroky ani poplatky dohodnuté v zmluve, preto súd žalobu vo zvyšku zamietol.

23. Žalovaná sa so zaplatením dostala do omeškania, preto súd žalobcovi priznal aj úroky z omeškania (z priznanej sumy), a to vo výške vyplývajúcej z nar. vl. č. 87/1995 Z. z. Podľa § 3 cit. vyhl. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ku dňu 14.11.2014 bola základná

úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,05 %, preto súd žalobcovi priznal úroky z omeškania vo výške 5,05 %.

24. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 257 C.s.p., podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Aj keď by v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p. mal nárok na pomernú časť trov konania žalobca, keďže bol v konaní čiastočne úspešný, súd mu náhradu trov konania nepriznal. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery oboch strán sporu a prihliada aj na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl najmä v dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave žalovanej (duševné poruchy, nádorové ochorenie), ktorý práve spôsobil, že sa žalovaná dostala do situácie, ktorá sa riešila v tomto konaní. Žalovaná má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, je v dôchodkovom veku, žije v dome seniorov, v minulosti sa stala obeťou podvodníkov, ktorý ju obrali o peniaze. Aj keď túto situáciu žalovanej žalobca nezavinil, súd aplikoval ust. § 257 C.s.p., nakoľko dospel k záveru, že výnimočným nepriznaním trov konania žalobcovi, tento utrpí menšiu ujmu, akú by utrpela žalovaná (ktorá sa dostala do uvedenej situácie nie svojím zaviniením, vzhľadom na jej duševný stav), keby ju súd na náhradu trov konania zaviazal.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, a to písomne v 2 vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,

- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá (§ 48 ods. 2 EP).